

2026/792

8.4.2026

DECYZJA RADY (UE) 2026/792

z dnia 24 lutego 2026 r.

w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, szerokiego pakietu umów między Unią Europejską, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, mających na celu konsolidację, pogłębienie i poszerzenie ich stosunków dwustronnych oraz w sprawie tymczasowego stosowania umowy w sprawie warunków uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w Agencji Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 217 w związku z art. 218 ust. 5 oraz art. 218 ust. 8 akapit drugi,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Decyzją (UE, Euratom) 2024/995 ⁽¹⁾ Rada upoważniła Komisję do podjęcia negocjacji z Konfederacją Szwajcarską (zwaną dalej także „Szwajcarią”) w sprawie szerokiego pakietu umów dotyczących środków związanych ze stosunkami dwustronnymi ze Szwajcarią, obejmującego postanowienia instytucjonalne i postanowienia dotyczące pomocy państwa oraz, w razie potrzeby, określone dostosowania obowiązujących umów między Unią a Szwajcarią w dziedzinach związanych z rynkiem wewnętrznym (zwanym dalej „umowami w dziedzinach związanych z rynkiem wewnętrznym, których Szwajcaria jest uczestnikiem”), a mianowicie: Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób (zwanej dalej „umową w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób ⁽²⁾”), Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego ⁽³⁾ (zwanej dalej „umową w sprawie transportu lotniczego”), Umowy między Wspólnotą Europejską, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób ⁽⁴⁾ (zwanej dalej „umową w sprawie swobodnego przepływu osób”), Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności ⁽⁵⁾ (zwanej dalej „umową w sprawie wzajemnego uznawania”), Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi ⁽⁶⁾ (zwanej dalej „umową dotyczącą handlu produktami rolnymi”), które wszystkie zostały podpisane w dniu 21 czerwca 1999 r.
- (2) Decyzją (UE, Euratom) 2024/995 upoważniono również Komisję do podjęcia negocjacji ze Szwajcarią dotyczących umowy w sprawie uczestnictwa Szwajcarii w programach Unii oraz umowy w sprawie prawnie wiążącego mechanizmu zapewniającego stały wkład finansowy Szwajcarii w zmniejszanie nierówności gospodarczych i społecznych w Unii oraz w sprawie nowych umów dotyczących energii elektrycznej, zdrowia i bezpieczeństwa żywności. Ponadto decyzją tą upoważniono do podjęcia negocjacji w sprawie umów dotyczących uczestnictwa Szwajcarii w działaniach Agencji Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego i Agencji Kolejowej Unii Europejskiej oraz w sprawie zmiany umowy w sprawie transportu lotniczego w celu umożliwienia kabotażu.

⁽¹⁾ Decyzja Rady (UE, Euratom) 2024/995 z dnia 12 marca 2024 r. upoważniająca do podjęcia negocjacji z Konfederacją Szwajcarską w sprawie przepisów instytucjonalnych na potrzeby umów między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczących rynku wewnętrznego, w sprawie umowy w sprawie uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w programach Unii oraz w sprawie umowy, która stanowi podstawę stałego wkładu finansowego Konfederacji Szwajcarskiej w spójność Unii (Dz.U. L, 2024/995, 26.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/995/oj>).

⁽²⁾ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 91, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309\(3\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309(3)/oj).

⁽³⁾ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 73, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309\(2\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309(2)/oj).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 6, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309(1)/oj).

⁽⁵⁾ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 369, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309\(5\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309(5)/oj).

⁽⁶⁾ Dz.U. L 114 z 30.4.2002, s. 132, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309\(4\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/2002/309(4)/oj).

- (3) Wynegocjowany przez Komisję szeroki pakiet umów obejmujących protokoły w sprawie postanowień instytucjonalnych, postanowień dotyczących pomocy państwa oraz postanowienia zmieniające obowiązujące umowy w dziedzinach związanych z rynkiem wewnętrznym, w których uczestniczy Szwajcaria, protokół do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi ustanawiający wspólny obszar bezpieczeństwa żywności (zwany dalej „protokołem dotyczącym bezpieczeństwa żywności”), Umowę między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie energii elektrycznej (zwaną dalej „umową w sprawie energii elektrycznej”), Umowę między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie zdrowia (zwaną dalej „umową w sprawie zdrowia”), Umowę między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii przeznaczonego na zmniejszanie różnic gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej (zwaną dalej „umową w sprawie spójności”), Umowę między Unią Europejską a Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w programach Unii (zwaną dalej „umową w sprawie programów Unii”), Umowę między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie warunków uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w Agencji Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego (zwaną dalej „umową w sprawie EUSPA”), a także Protokół między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie współpracy parlamentarnej (zwany dalej „protokołem w sprawie współpracy parlamentarnej”).
- (4) Postanowienia instytucjonalne zawarte w protokołach instytucjonalnych do umowy w sprawie swobodnego przepływu osób, umowy w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób, umowy w sprawie transportu lotniczego i umowy w sprawie wzajemnego uznawania (zwane dalej „protokołami instytucjonalnymi”), a także umowa w sprawie energii elektrycznej, umowa w sprawie zdrowia i protokół dotyczący bezpieczeństwa żywności nakładają na wspólny komitet ustanowiony na mocy tych umów i protokołów obowiązek włączania wszystkich aktów prawa Unii objętych ich zakresem oraz zawierają postanowienia, których celem jest zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania wszystkich umów dotyczących obszarów rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem. W przypadku gdy stosowanie tych umów i protokołu wiąże się z pojęciami wynikającymi z prawa Unii, pojęcia te podlegają wykładni i są stosowane zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Postanowienia instytucjonalne ustanawiają także skuteczne mechanizmy rozstrzygania sporów oparte na arbitrażu, obejmujący możliwość kierowania do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wszystkich pytań dotyczących prawa Unii. W przypadku gdy strona nie zastosuje się do orzeczenia sądu arbitrażowego, szeroki pakiet umów przewiduje proporcjonalne środki wyrównawcze na podstawie danej umowy lub którejkolwiek z umów dotyczących obszarów rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem.
- (5) Protokoły zmieniające zawarte w szerokim pakiecie umów wprowadzają niezbędne zmiany merytoryczne do obowiązujących umów między Unią a Szwajcarią, aby zapewnić zgodność z nowymi ramami instytucjonalnymi. Ponadto protokół zmieniający do umowy w sprawie transportu lotniczego przewiduje wzajemną wymianę praw do kabotażu.
- (6) Szeroki pakiet umów obejmuje także protokoły dotyczące pomocy państwa do umowy w sprawie transportu lotniczego i umowy w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób mające na celu zagwarantowanie równych warunków uczestnictwa Szwajcarii w rynku wewnętrznym w obszarach objętych tymi umowami. Zgodnie z tymi protokołami Szwajcaria ma stosować przepisy materialne i proceduralne, w tym mechanizmy nadzoru i egzekwowania, równoważne z przepisami mającymi zastosowanie w Unii.
- (7) Szeroki pakiet umów obejmuje także protokół zmieniający do umowy dotyczącej handlu produktami rolnymi, mający na celu aktualizację mechanizmu rozstrzygania sporów zawartego w tej umowie zgodnie z utrwaloną praktyką stosowaną w umowach handlowych, których stroną jest Unia.
- (8) W szerokim pakiecie umów zawarty jest odrębny protokół do umowy dotyczącej handlu produktami rolnymi w celu ustanowienia wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności obejmujący wszystkie wymiary łańcucha żywnościowego. Protokół ten zawiera postanowienia instytucjonalne, które są wspólne dla wszystkich umów dotyczących obszarów rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem.
- (9) Umowa w sprawie energii elektrycznej zawarta w szerokim pakiecie umów określa zasady i warunki uczestnictwa Szwajcarii w wewnętrznym rynku energii elektrycznej. Umowa ta zawiera postanowienia instytucjonalne, które są wspólne dla wszystkich umów dotyczących obszarów rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, jak również postanowienia dotyczące pomocy państwa, które są niemal identyczne z postanowieniami mającymi zastosowanie w obszarach transportu lotniczego i lądowego.
- (10) Umowa w sprawie zdrowia zawarta w szerokim pakiecie umów ma na celu wzmacnianie współpracy między Unią a Szwajcarią w zakresie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia i stosowane są w niej odpowiednio identyczne postanowienia instytucjonalne, które są wspólne dla umów dotyczących obszarów rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem. Umowa ta jest związana z uczestnictwem Szwajcarii w Programie działań Unii w dziedzinie zdrowia (zwanym dalej „Programem UE dla zdrowia”).

- (11) Umowa w sprawie spójności zawarta w szerokim pakiecie umów ustanawia podstawę prawną i określa parametry regularnego wkładu finansowego Szwajcarii, w ramach szerokiego pakietu, na rzecz zmniejszania różnic gospodarczych i społecznych w Unii. Umowa ta przewiduje mechanizm rozstrzygania sporów. W przypadku gdy strona nie zastosuje się do orzeczenia sądu arbitrażowego, umowa zapewnia proporcjonalne środki wyrównawcze w ramach umów, do których szeroki pakiet umów się odnosi.
- (12) Nowa umowa w sprawie EUSPA zawarta w szerokim pakiecie umów określa warunki, na jakich Szwajcaria może uczestniczyć w pracach EUSPA.
- (13) Identyczne postanowienia w protokołach instytucjonalnych i nowych umowach zawartych w szerokim pakiecie umów zapewniają wkład finansowy Szwajcarii w koszty systemów informacyjnych i agencji, w których ona uczestniczy.
- (14) Protokół w sprawie współpracy parlamentarnej ustanawia wspólną komisję parlamentarną jako forum dialogu i debaty między posłami do Parlamentu Europejskiego a członkami Zgromadzenia Federalnego Szwajcarii, a jej celem jest pogłębianie wzajemnego zrozumienia i refleksji na temat szeroko zakrojonych stosunków UE-Szwajcaria, w tym ich ewentualnego dalszego rozwoju.
- (15) Umowy i protokoły zawarte w szerokim pakiecie umów stanowią spójną całość oraz określają strukturę wzmocnionego i kompleksowego partnerstwa w wielu dziedzinach objętych Traktatami, opartego na odpowiedniej równowadze praw i obowiązków. Niniejsza decyzja powinna zatem opierać się na materialnej podstawie prawnej zawartej w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczącej ustanowienia stowarzyszenia obejmującego wzajemne prawa i obowiązki, wspólne działania i szczególną procedurę.
- (16) Aby zwiększyć zakres współpracy, w umowie w sprawie EUSPA przewidziano, że jej strony stosują ją tymczasowo, zgodnie ze swoimi odpowiednimi procedurami wewnętrznymi i prawodawstwem, od dnia 1 stycznia 2026 r., jeżeli data podpisania tej umowy przypada przed dniem 1 lipca 2026 r., lub od dnia 1 stycznia roku następującego po jej podpisaniu, jeżeli data podpisania tej umowy przypada po dniu 30 czerwca 2026 r. Umowa ta powinna zatem być tymczasowo stosowana, w oczekiwaniu na jej wejście w życie.
- (17) Podpisanie umowy w sprawie programów Unii podlega odrębnym procedurom.
- (18) Należy zatwierdzić podpisanie w imieniu Unii wspólnej deklaracji Unii Europejskiej i Konfederacji Szwajcarskiej w sprawie ustanowienia dialogu na wysokim szczeblu na temat szerokiego pakietu umów dwustronnych oraz możliwości dalszego rozwoju dwustronnych stosunków między Unią Europejską a Szwajcarią.
- (19) Należy podpisać w imieniu Unii umowy i protokoły zawarte w szerokim pakiecie umów, a wspólne deklaracje towarzyszące tym umowom i protokołom należy zatwierdzić,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym upoważnia się do podpisania w imieniu Unii następujących umów i protokołów, z zastrzeżeniem ich zawarcia ⁽⁷⁾:

- a) Protokołu zmieniającego do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób;
- b) Protokołu instytucjonalnego do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób;
- c) Protokołu zmieniającego do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;
- d) Protokołu instytucjonalnego do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;
- e) Protokołu dotyczącego pomocy państwa do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;

⁽⁷⁾ Teksty umów i protokołów zostaną opublikowane wraz z decyzją o ich zawarciu. Tekst umowy w sprawie EUSPA zostanie jednak opublikowany wraz z niniejszą decyzją w sprawie podpisania.

- f) Protokołu zmieniającego do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób;
- g) Protokołu instytucjonalnego do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób;
- h) Protokołu dotyczącego pomocy państwa do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób;
- i) Protokołu zmieniającego do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności;
- j) Protokołu instytucjonalnego do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności;
- k) Protokołu zmieniającego do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi;
- l) Protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi ustanawiającego wspólny obszar bezpieczeństwa żywności;
- m) Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie energii elektrycznej;
- n) Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie zdrowia;
- o) Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii przeznaczonego na zmniejszanie różnic gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej;
- p) Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie warunków uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w Agencji Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego;
- q) Protokołu między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie współpracy parlamentarnej.

Artykuł 2

1. Niniejszym zatwierdza się podpisanie wspólnej deklaracji Unii Europejskiej i Konfederacji Szwajcarskiej w sprawie ustanowienia dialogu na wysokim szczeblu na temat szerokiego pakietu umów dwustronnych oraz możliwości dalszego rozwoju dwustronnych stosunków między Unią Europejską a Szwajcarią⁽⁸⁾.
2. Niniejszym zatwierdza się następujące wspólne deklaracje towarzyszące umowom i protokołom, o których mowa w art. 1 niniejszej decyzji:
 - a) wspólne deklaracje towarzyszące protokołowi zmieniającemu, o którym mowa w art. 1 lit. a) niniejszej decyzji⁽⁹⁾:
 - (i) wspólną deklarację w sprawie obywatelstwa Unii;
 - (ii) wspólną deklarację w sprawie zapobiegania i przeciwdziałania nadużyciom praw przyznanych dyrektywą 2004/38/WE;
 - (iii) wspólną deklarację w sprawie odmowy dostępu do pomocy społecznej i cofnięcia prawa pobytu przed nabyciem prawa stałego pobytu;
 - (iv) wspólną deklarację w sprawie powiadamiania o podjęciu zatrudnienia;
 - (v) wspólną deklarację w sprawie konwencji o uznawaniu kwalifikacji;
 - (vi) wspólną deklarację w sprawie wolnych miejsc pracy;
 - (vii) wspólną deklarację w sprawie wspólnych celów w zakresie swobody świadczenia usług przez maksymalnie 90 dni roboczych oraz zagwarantowania praw pracowników delegowanych;
 - (viii) wspólną deklarację w sprawie skutecznych deklaracji systemów kontroli, w tym systemu dwutorowego egzekwowania przepisów w Szwajcarii;

⁽⁸⁾ Deklaracja zostanie opublikowana wraz z decyzją w sprawie zawarcia.

⁽⁹⁾ Deklaracje zostaną opublikowane wraz z umowami lub protokołami, którym towarzyszą.

- (ix) wspólną deklarację w sprawie zasady równego wynagrodzenia za tę samą pracę w tym samym miejscu oraz w sprawie proporcjonalnego i odpowiedniego poziomu ochrony pracowników delegowanych;
 - (x) wspólną w sprawie uczestnictwa Szwajcarii w działaniach Europejskiego Urzędu ds. Pracy;
 - (xi) wspólną deklarację w sprawie deklaratoryjnego systemu rejestracji pracowników przygranicznych;
 - (xii) wspólną deklarację dotyczącą włączenia dwóch aktów prawnych UE do załącznika I do umowy;
- b) wspólną deklarację towarzyszącą protokołowi dotyczącemu pomocy państwa, o którym mowa w art. 1 lit. e) niniejszej decyzji;
 - c) wspólną deklarację towarzyszącą protokołowi zmieniającemu, o którym mowa w art. 1 lit. f) niniejszej decyzji;
 - d) wspólną deklarację towarzyszącą protokołowi dotyczącemu pomocy państwa, o którym mowa w art. 1 lit. h) niniejszej decyzji;
 - e) wspólną deklarację towarzyszącą umowie, o której mowa w art. 1 lit. m) niniejszej decyzji.
3. Rada przyjmuje do wiadomości następujące deklaracje Szwajcarii:
- a) deklarację Szwajcarii w sprawie środków, które należy wprowadzić w odniesieniu do osób prowadzących działalność na własny rachunek w kontekście procedury powiadamiania o krótkoterminowych pobytach związanych z pracą, towarzyszącą protokołowi zmieniającemu, o którym mowa w art. 1 lit. a) niniejszej decyzji;
 - b) deklarację Konfederacji Szwajcarskiej dotyczącą włączenia odpowiednio elementów instytucjonalnych do umowy w sprawie zdrowia towarzyszącą umowie, o której mowa w art. 1 lit. n) niniejszej decyzji.

Artykuł 3

Z zastrzeżeniem wzajemności umowę, o której mowa w art. 1 lit. p) niniejszej decyzji, stosuje się tymczasowo zgodnie z art. 15 ust. 3 tej umowy⁽¹⁰⁾.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Sporządzono w Brukseli dnia 24 lutego 2026 r.

W imieniu Rady

Przewodnicząca

M. RAOUNA

⁽¹⁰⁾ Data, od której umowa będzie tymczasowo stosowana, zostanie opublikowana w Dzienniku Urzędowym.